

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Krzysztof Kwiatkowski

LLO.410.001.01.2017
P/17/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 04- Sąd Najwyższy
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Marianna Rejnuś-Sałek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/12/2017 z dnia 4 stycznia 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Sąd Najwyższy, Plac Krasińskich 2/4/6, 90-951 Warszawa, zwany dalej także „Sądem” lub „SN”
Kierownik jednostki kontrolowanej	Małgorzata Gersdorf, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Wprowadzenie

Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2016 w części 04 -Sąd Najwyższy.

W ramach części 04 finansowano działalność Sądu Najwyższego oraz nadzór nad działalnością sądów powszechnych i wojskowych w zakresie orzekania oraz inne czynności określone w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i w ustawach.

Zakres kontroli obejmował:

- analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych¹,
- wykonanie wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2016 oraz sprawozdań za IV kwartał 2016 r. w zakresie operacji finansowych.

III. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena i jej uzasadnienie

Najwyższa Izba Kontroli ocenia² pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 04 –Sąd Najwyższy.

W wyniku kontroli 11,1% wydatków Sądu Najwyższego stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³ i aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków.

¹ Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r., kontrola dochodów budżetowych i należności pozostałych do zapłaty na koniec 2016 r. została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych za 2016 r. z wynikami roku ubiegłego.

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

³ Dz. U. z 2016 r., poz. 1870, zwana dalej „ustawą o finansach publicznych”.

W ramach poddanego analizie zadania „Świadczenia społeczne” Sąd Najwyższy osiągnął cel zaplanowany w układzie zadaniowym wydatków, polegający na zapewnieniu wypłat uposażeń dla sędziów w stanie spoczynku oraz uposażeń rodzinnych.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania budżetowe za 2016 r. oraz sprawozdania za IV kwartał 2016 r. w zakresie operacji finansowych, sporządzone przez dysponenta części 04 – Sąd Najwyższy. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁴.

Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

IV. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Opis stanu
faktycznego

W 2016 r. dochody zrealizowane w części 04 wyniosły 479,6 tys. zł i były wyższe od planowanych (405 tys. zł) o 18,4%. Na wyższą realizację dochodów wpłynęła przedterminowa spłata pożyczki mieszkaniowej w wysokości 74,3 tys. zł. Dochody zrealizowane w 2016 r. były niższe o 19,7% od wykonanych w 2015 r. (596,9 tys. zł.).

(dowód: akta kontroli str. 4, 303-305, 362-383)

Na koniec 2016 r. należności pozostałe do zapłaty z tytułu dochodów budżetowych⁵ wynosiły 8 tys. zł, w tym kwota 7,2 tys. zł stanowiła zaległości.

Zaległości dotyczyły opłat sądowych (1,2 tys. zł) oraz opłat z tytułu trwałego zarządu (6 tys. zł) nadpłaconych przez Sąd Najwyższy w latach 2013-2015⁶ na rzecz Zarządu Mienia Skarbu Państwa – jednostki budżetowej Miasta Stołecznego Warszawy. Część zaległości (4,9 tys. zł) wpłynęła na rachunek Sądu w lutym 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 5-47, 303-305, 362-383)

2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

Wydatki budżetu państwa w części 04 zostały zrealizowane w kwocie 96.417,8 tys. zł, co stanowiło 96,0% wielkości planowanych (100.434 tys. zł). Niższe od planowanego wykonanie wydatków wynikało głównie z niepełnego wykorzystania etatów sędziowskich i absencji chorobowych oraz z niższej liczby osób uprawnionych do świadczeń społecznych.

W porównaniu do roku 2015 nastąpił wzrost wydatków o 1.382,3 tys. zł, tj. o 5,0%, głównie w wyniku podwyżki wynagrodzeń sędziów, asystentów sędziów i pozostałych pracowników oraz uposażeń sędziów w stanie spoczynku.

(dowód: akta kontroli str. 48-51, 308-311, 405-406)

⁴ Rozporządzenia Ministra Finansów z 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1015, ze zm.), z 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1773) i z 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz.U. Nr 298 poz. 1766).

⁵ Według sprawozdania Sądu Najwyższego Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

⁶ W wyniku rozstrzygnięcia sporu dotyczącego nadpłaty przez Naczelnego Sąd Administracyjny, na podstawie wyroku z dnia 18 listopada 2016 r. nadpłacone wydatki stały się dochodem budżetowym podlegającym wykazaniu w sprawozdaniu Rb-27.

W 2016 r. w Sądzie nie realizowano projektów finansowanych z budżetu środków europejskich.

(dowód: akta kontroli str. 48, 287)

Na koniec 2016 r. zobowiązania ogółem wynosiły 4.594,8 tys. zł i w porównaniu do 2015 r. były niższe o 71,4 tys. zł. Dotyczyły one głównie dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi (3.900,1 tys. zł), zakupu usług pozostałych (364,7 tys. zł) i energii (301,6 tys. zł). Zobowiązania wymagalne nie występowały i nie poniesiono wydatków z tytułu nieterminowych płatności.

(dowód: akta kontroli str. 48, 308-311)

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków w kwocie 10.677,9 tys. zł, tj. 11,1% wydatków Sądu Najwyższego. Doboru próby wydatków dokonano z wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających pozapłacowym wydatkom budżetowym. Próba została wylosowana metodą monetarną (MUS⁷). Badaniem objęto 143 zapisy księgowe, w tym w grupie wydatków majątkowych osiem zapisów na kwotę 1.516,9 tys. zł oraz w grupie wydatków bieżących pozapłacowych 135 zapisów na kwotę 9.161 tys. zł. Próba wydatków dobranych celowo wyniosła 919 tys. zł (83 zapisy księgowe). Wszystkie badane wydatki dotyczyły realizacji zadania 18.3 „Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez Sąd Najwyższy oraz działalność KRS”.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano w granicach kwot określonych w planie finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. W badanej próbie wydatków nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz wyłączenia stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁸.

(dowód: akta kontroli str. 48, 89-222, 308-311)

W wyniku analizy trzech postępowań o udzielenie zamówień publicznych przeprowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego⁹ (dostawa sprzętu komputerowego z oprogramowaniem oraz remont posadzek garażu podziemnego), na łączną kwotę 1.606,4 tys. zł nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 228-278)

W ramach zadania „13.2 Świadczenie społeczne” realizowanego w ramach funkcji 13. „Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny” w układzie zadaniowym Sąd Najwyższy zobowiązany był do definiowania celów i mierników na poziomie podzadania 13.2.6 „Uposażenia dla sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku i uposażenia rodzinne” i dwóch działań - 13.2.6.1 „Uposażenia dla sędziów w stanie spoczynku oraz dodatki dla tych uposażeń” oraz 13.2.6.3 „Uposażenie rodzinne oraz dodatki do tych uposażeń”. Cele i mierniki zostały określone przez Sąd jako „realizacja świadczeń dla sędziów w stanie spoczynku” oraz „realizacja świadczeń rodzinnych”.

Dla działania 13.2.6.3 miernik realizacji celu osiągnął założony poziom. Dla zadania 13.2 oraz działania 13.2.6.1 osiągnięto wartość miernika (określonego jako liczba świadczeniobiorców przypadająca na jedną osobę obsługującą system świadczeń) na poziomie odpowiednio 75 i 52 przy wartościach planowanych 80 i 57. Powodem była niższa liczba świadczeniobiorców.

Monitoring mierników prowadzony był systematycznie na podstawie rzetelnych źródeł danych (m.in. księgi rachunkowe, system informatyczny, informacje komórek

⁷ Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

⁸ Dz.U. z 2015 r. poz. 2164, ze zm., zwanej dalej „Prawem zamówień publicznych”.

⁹ Próbę do badania dokonano w sposób celowy – na podstawie transakcji z wylosowanej próby wydatków.

organizacyjnych właściwych dla realizacji działań objętych miernikami). Głównym efektem realizacji zadania było wypłacenie należnych świadczeń dla sędziów w stanie spoczynku i uposażeń rodzinnych.

(dowód: akta kontroli str. 279-287, 398-402, 409-412)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W realizacji wydatków budżetowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Sprawozdania

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez Sąd rocznych sprawozdań za 2016 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2016 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(dowód: akta kontroli str. 287-361)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W sprawozdawczości kontrolowanej jednostki nie stwierdzono nieprawidłowości.

V. Uwagi i wnioski

Udzielone na podstawie art. 96 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych¹⁰ pożyczki na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów oraz ich zwroty ujmowane były w części 04 – Sąd Najwyższy odpowiednio w wydatkach i dochodach budżetowych. Klasyfikacja pożyczek była zgodna z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych¹¹. Wypłatę pożyczek ewidencjonowano w § 4450 *Udzielone pożyczki na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów i prokuratorów*¹², a ich spłatę w § 0700 *Wpływy ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych sędziom i prokuratorom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych*¹³.

Nie kwestionując prawidłowości takiego postępowania, Najwyższa Izba Kontroli zwraca jednak uwagę, że powyższy sposób wykazywania pożyczek jest niezgodny z treścią ekonomiczną danej operacji, gdyż pożyczki z natury są zwrotne, a tym samym ich udzielenie ma charakter rozchodu, zaś spłata – przychodu.

¹⁰ Dz. U. z 2016 r., poz. 2062 ze zm.

¹¹ Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm.

¹² Paragraf określony w załączniku nr 4 *Klasyfikacja paragrafów wydatków i środków* do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r.

¹³ Paragraf określony w załączniku nr 3 *Klasyfikacja paragrafów dochodów, przychodów i środków* do ww. rozporządzenia.

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji budżetu w części 04 - Sąd Najwyższy w 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Warszawa, dnia 21 kwietnia 2017 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Krzysztof Kwiatkowski

.....
podpis